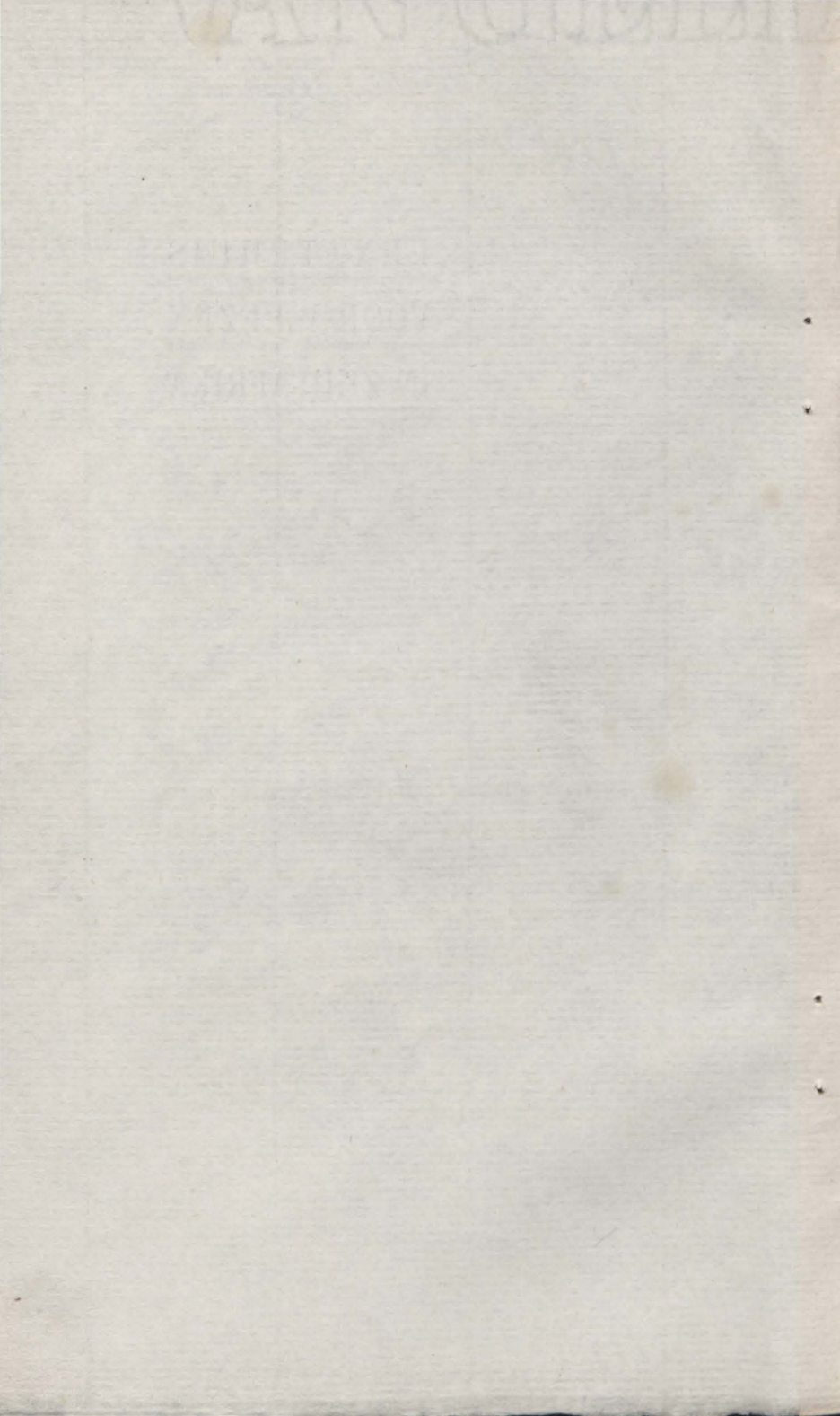

Dr. W. J. LEYDS
Frankenslag 337
GRAVENHAGE.

EEN TEHUIS
VOOR WEEZEN
IN ZUID-AFRIKA

door H. J. Poutsma

L. S.

Het is velen in Holland wellicht bekend, hoe ik, eerst onlangs uit Zuid-Afrika teruggekeerd, den langen en bangen strijd van het heldenvolk heb medegemaakt, hoe ik geruimen tijd onder hen geleefd heb, hen in hun deugden en gebreken heb leeren kennen en . . . . heb liefgekregen.

Ja, liefgekregen heb ik het Boerenvolk met een warme liefde, die wortelt in kennen en begrijpen, en die mij dringt, ook nu de oorlog geëindigd is, mijn beste krachten te geven aan hen, die mij noodig hebben.

Het is overbodig te betoogen, dat daar hulp noodig is. De plaatsen verwoest, de dieren afge maakt, alles, wat de boer voor zijn bedrijf noodig heeft, vernield, zeker, daar zal veel tijd en veel geld noodig zijn, om ook maar eenigermate te herstellen, wat door den vijand te gronde is gericht.

Daar zijn evenwel ook wonden geslagen, die noch tijd, noch geld kunnen heelen. Geen schatten ter wereld kunnen de ledige plaatsen vullen, opengelaten door de moeders, die in de kampen zijn omgekomen, door de mannen en vaders, die in den strijd zijn gevallen.

Hun kinderen zijn ons een heilige nalatenschap en de noodzakelijkheid dringt zich aan ons op, die nalatenschap te aanvaarden niet alleen, maar te beheeren met groote liefde en toewijding.

Zooals ik reeds zei, en bovendien overbekend is, zijn alle boerenplaatsen, een enkele uitgezonderd, verwoest. Dit zou reeds erg genoeg zijn, maar nog erger wordt de toestand, wanneer

wij weten, dat de Boeren vooreerst in de onmogelijkheid verkeerden, hun plaatsen te herbouwen.

Immers bouwmaterialen zijn er niet en kunnen ook niet worden aangevoerd, omdat de treinen nog geruimen tijd in beslag genomen zullen worden voor andere doeleinden. Vee is er evenmin, dus ontbreken ook trekossen, die zouden kunnen helpen, om bouwmaterialen het binnenland in te brengen.

Maar al was dit alles in ruimen mate voorhanden, al waren de honderden boerenfamilies in staat, hun verweesde neefjes en nichtjes tot zich te nemen, dan nog zou ik, den toestand in Afrika kennende, in vele gevallen beslist ontraden, de weezen op die manier onder dak te brengen.

Ieder, die met mij wel eens de positie van aangenomen neefjes of nichtjes in een boerengezin heeft gadegeslagen, weet, dat deze kinderen dikwijls niet te benijden zijn en aan hun opvoeding zeer weinig zorg wordt besteed.

En dat mogen de gevallen helden toch van ons verwachten, niet waar, dat wij hun kinderen die opvoeding en verzorging geven, die ze gehad zouden hebben, wanneer de oorlog hun 't ouderlijk huis niet had ontnomen, en dat zij, ver van alle invloeden, die schadelijk zouden kunnen werken op hun zedelijke vorming, opgroeien in een liefderijk en Godsdienstig tehuis en toegerust worden met al die handigheid en bekwaamheid, die hen later in staat zal stellen het zoo moeilijke farmleven in Afrika te leven.

Mijn plan is nu, eenigen kinderen zulk een tehuis te geven en ik wensch daartoe een plaats te koopen of te huren, waar ik een vijftigtal der behoeftigsten, jongens en meisjes, zal samenbrengen.

Zaaierij en veeboerderij zullen in de eerste plaats dienen, om 't gezin te voeden en brengen dit groote voordeel mee, dat ze 't kind plaatsen in een centrum van boerenbedrijf en dus gelegenheid te over aanbieden, om, wanneer aard

en aanleg in die richting leiden, het kind ook in die richting te ontwikkelen. Ik wensch verder op de hoeve te stichten een kleine smederij, leerlooierij en schoenmakerij enz., in 't kort al die bedrijven uit te oefenen, die 't farmleven meebrengt, waardoor niet alleen in alle dagelijkse behoeften op de goedkoopste wijze kan worden voorzien, maar tevens, al weer op aard en aanleg der kinderen lettende, gelegenheid geopend wordt voor alle mogelijke vakonderwijs en den kinderen eene even veelzijdige ontwikkeling gegeven kan worden, als door de vrouwen en burgers vóór en gedurende den oorlog op zoo merkwaardige wijze is aan den dag gelegd.

De huiselijke opvoeding en lichamelijke verzorging zal opgedragen worden aan verstandige en bekwame Afrikaansche vrouwen, die ons door hare nationaliteit de beste waarborgen zullen bieden, dat het zuiver Afrikaansche karakter in de kinderen bewaard blijft.

Onmisbaar in dit gezin is natuurlijk een goede school, op Christelijken grondslag, waar de kinderen onderwezen zullen worden in alle vakken van het Lager Onderwijs. Hierbij wensch ik steeds in 't oog te houden, wat 't practisch leven later van de kinderen zal eischen, en daarom b.v. naast het Nederlandsch aan 't onderwijs in het Engelsch ook plaats te geven.

Voor de school zullen bekwame leerkrachten in voldoende aantal worden aangesteld in overleg met hoogstaande, Afrikaansche mannen, waarvan bekend is, dat zij hun volk een warm hart toedragen.

Van deze school kunnen ook gebruik maken kinderen van in den omtrek gelegen plaatsen.

Nog wensch ik mede te deelen, dat op de hoeve ook plaats zal zijn voor menschen, die door den oorlog voor altijd buiten staat zijn gesteld, zonder hulp van anderen in hun eigen onderhoud te voorzien. Ik weet, dat ze met reikhalzend verlangen uitzien naar verlossing

uit de Engelsche hospitalen en op mij rekenen, dat ik de hun eenmaal gedane belofte, hen te helpen, zal nakomen.

Voor dit alles is geld noodig en ik stel mij voor met een som van $\pm$ £ 2000.— een voldoende aantal koeien, ossen, schapen, paarden, gereedschappen en bouwmaterialen voor de op te richten gebouwen, te kunnen aankopen.

De jaarlijksche uitgaven en inkomsten, daarbij rekenende op de eventueel te verstrekken subsidies voor de weezen, zullen elkander kunnen dekken.

En hiermede heb ik mijn plan uiteengezet.

Innig ben ik er van overtuigd, dat het slagen kan en slagen zal. Slechts enkelen zend ik dit boekje toe, allen vrouwen en mannen, van wie ik weet, dat ze de zaak der Boeren op 't hart dragen en die met mij er van overtuigd zijn, dat wie de opvoeding der kinderen in handen heeft, daarmede voor een groot deel de toekomst van land en volk beheerscht.

Moreele en finantiëele steun zal ik gaarne aanvaarden.

Tot het geven van nadere inlichtingen, hetzij mondeling of schriftelijk, verklaar ik mij steeds bereid.

Ten slotte deel ik mee, dat ik ter uitvoering van dit plan, met het oog op 't urgente der kwestie, voornemens ben, mij uiterlijk einde November voor Zuid-Afrika in te schepen.

H. J. POUTSMA.

Hilversum, October 1902.

Villa „Hannie”, Boomberglaan.